

NEDJELJA, 29. MAJ 2016.

**VJEŽBA 9 Specifični ciljevi intervencije okupacionog terapeuta, praktična vježba:
12:00h-13:00h**

Vježba rehaibilitacija i oporavak

Gladys je dvadesetogodišnja pacijentica koja živi sa roditeljima i koja je napustila višu školu, i nije se dalje školovala. Već 4 mjeseca je smještena u bolnicu za mentalno zdravlje, ali se vraća roditeljima za vikend, za vrijeme seanse koja je opisana u nastavku. Prije hospitalizacije je pobjegla s momkom i kada su nakon njenog povratka kući roditelji vidjeli u kakvom je stanju, zatražili su psihijatrijsku pomoć.

Gladysini roditelji su jako prisutni u njenom životu i majka je svakodnevno posjećuje. Pacijentica ih jako voli, naročito oca, s kojim, kako kaže, ima dosta zajedničkog. S majkom ima dvojak odnos: jako su bliske, gotovo sve rade skupa, ali koliko Gladys traži njeno prisustvo, toliko ga ponekad i odbacuje jer osjeća da je ono opterećuje. Ona se žali da je majka zahtjevnija, da želi znati sve o njoj i šta ona radi. Istovremeno, ako je majka ne posjeti u bolnici, kćerka je nezadovoljna.

Gladys ne uspeva da zamisli konkretne planove za svoju budućnost. Njeni roditelji kažu da je uvijek bila jako kreativna i da je željela da se bavi umjetnošću. Uopšte je ne mogu zamisliti da radi u kancelariji, za računarom i da obavlja rutinske poslove. U njenoj porodici su umjetnost i kultura jako važni, a Gladysini hobiji se vrte oko kreativnih aktivnosti. Pohađala je dosta kurseva, nakon kojih bi kod kuće sama vježbala.

Kod kuće rado učestvuje u kućanskim poslovima: vikendom ide s majkom u kupovinu, pomaže u pripremi obroka (jako voli kuhati), pomaže u domaćinstvu. Možemo je opisati kao veoma urednu i organizovanu osobu, ponekad i u prevelikoj mjeri.

Gladys za sebe kaže da je jako druželjubiva, ali joj je društvena mreža jako oskudna. Izgleda da nema prijatelja s kojima dijeli interesovanja. Za 5 mjeseci provedenih u bolnici, nijedan prijatelj je nije posjetio niti nazvao. Ne viđa ih ni vikendom. Kada je pitamo o tome, ona kaže da to nije istina, da su joj prijatelji jednostavno previše zauzeti. Sa bivšim momkom ne kontaktira više nikako, izgleda da je jako ljuta na njega, a ne može objasniti zašto. Primjećuje se isto ponašanje i sa pružaocima njege s kojima je, na početku, uspostavila odnos pun povjerenja i željela se zblžiti, da bi se kasnije udaljila, pa čak ih i odbacila, pokazujući nepovjerenje.

Smjernice za okupacionu terapiju:

- Usmjeravanje i uspostavljanje strukture kod pacijentice čije su misli i radnje lišene svake strukture, koja ima ozbiljne zvučne halucinacije.
- Postići savezništvo u terapiji sa nepovjerljivom pacijenticom koja ne želi prihvatiti njegu.

Intervencije se odvijaju u grupi od 4 ili 5 pacijenata. Ona ne ulazi mnogo u odnos sa drugim pacijentima, posmatra iz daljine i ne voli bruku. Kako mjeseci prolaze, postaje povjerljivija i traži kontakt sa osobljem i drugim klijentima. Najviše učestvuje u izražajnim aktivnostima slobodnije strukture (slobodno slikanje, slobodni crtež), ima poteškoća sa tehničkim aktivnostima, to jeste onima gdje treba pratiti upute.

Otprilike nakon četiri mjeseca, Gladys mijenja stav, želi napustiti bolnicu, više ne prihvata njegu, ponovo postaje nepovjerljiva i osjeća da je opterećuje prisustvo pružalaca njege. Bolnica za nju postaje užasno mjesto iz kog samo želi izaći jer „ljudi su vani ljubazniji!“

Opis jedne posjete okupacionoj terapeutkinji na kraju terapije

Posljednja aktivnost u okupacionoj terapiji je jedna nova tehnika (oblikovanje mase) koju ona nije nikada isprobala. Ona želi napraviti kip od gline prema modelu. To je izražajna aktivnost sa prilično slobodnom strukturom, osim što se radi prema modelu.

Okupaciona terapeutkinja joj objašnjava tehnike za trenutnu etapu, pokazajući konkretno na komadu gline. Gladys sluša bez riječi. Terapeutkinja pita ima li pitanja, ali Gladys počinje, ne odgovorivši ništa. Okupaciona terapeutkinja je pušta da radi, govoreći da, s obzirom da je počela, mora da je razumjela, te da će ona biti tu, na raspolaganju, ukoliko joj zatreba pomoć.

Model kipića je na stolu ispred Gladys, ali ga ona uopšte ne gleda. Oblik koji ona pravi se sve više razlikuje od kipića. Okupaciona terapeutkinja joj prilazi i pita da li je sve u redu. Gladys hladno odgovara „da“, ne dižući glavu i ne prestajući sa radom. Nekoliko minuta kasnije, žali se da nije uspjela i iskazuje nezadovoljstvo (povisuje ton, otpuhuje, gnječi komad gline koji je bio pored nje). Ustrajno gleda u okupacionu terapeutkinju i dugo ništa ne govori. Terapeutkinja nudi da joj pomogne. Ona prihvata.

Pojavljuje se napuklina i ona ne zna kako da je popravi. Terapeutkinja joj pokazuje kako da postupi na konkretnom primjeru, tako što uzima komad gline. Gladys pokušava to isto, ali ne uspijeva, ne može da izdrži i boji se da će se predmet slomiti. Kaže okupacionoj terapeutkinji da nije ništa razumjela zato što joj ova nije znala dobro objasniti. Terapeutkinja joj predlaže da joj drugačije objasni i nastoji je smiriti dodajući da je to jedna teška tehnika za nekoga ko je nije ranije primjenjivao. Gladys odgovara da nije problem u njoj, nego da je glina previše stara. Okupaciona terapeutkinja joj pokazuje skorašnji datum na pakovanju. Preporučuje joj knjigu o tehnikama oblikovanja mase i pokazuje joj nekoliko slika. Gladys izgleda kao da je knjiga umirila. Pukotina je postepeno popravljena, ali Gladys je i dalje napeta, te pravi novu pukotinu jer pregrubo postupa sa materijalom. Strašno se ljuti, plače i govori da će se sve raspasti. Ljuti se na terapeutkinju i optužuje je da je ona kriva za problem. Terapeutkinja je pokušava smiriti tako što joj govori da će njih dvije učiniti sve kako se predmet ne bi polomio, ali da je materijal takav da se na njemu javljaju pukotine i da se to ne može u potpunosti kontrolisati. Govori i da razumije da to frustrira, ali da ona tu ne može ništa uraditi. Kako se približava kraj termina, terapeutkinja joj predlaže da se pobrine za svoj predmet, tako što će ga umotati u mokru krpu. Terapeutkinja pušta da Gladys to sve obavi, i ona to radi pažljivo i brižno, zbog čega ostaje preko termina.

Aktivnost će potrajati nekoliko seansi i Gladys, zbog pažnje s kojom umotava predmet, često odlazi kasnije. Ako je terapeutkinja podsjeti na vremenski okvir, pacijentica se iznervira, ustrajno gleda terapeutkinju i nastavlja ono što radi, ne obazirući se ni na primjedbu ni na vrijeme. Gladys uspijeva dovršiti svoj predmet koji, unatoč pukotinama, ostaje čitav. Krajnji oblik se dosta razlikuje od odabranog modela, ali ona kaže da je imala potrebu izraziti nešto drugačije.

Vježbe u malim grupama sa iznošenjem rezultata pred svim studentima

Pitanja o oporavku

U kojoj od faza oporavka se nalazi Gladys? Objasnite svoj odgovor. Kako joj, kao okupacioni terapeut, možete pomoći da malo napreduje?

Pitanja o rehabilitaciji

Ako krenemo od pretpostavke da se rehabilitacija odnosi na aktivnosti svakodnevnog života, instrumentalne aktivnosti svakodnevnog života, profesionalne i obrazovne aktivnosti, životne vještine i društvenu uključenost, šta je kod Gladys poremećeno:

- ADL (aktivnosti svakodnevnog života),
- IADL (instrumentalne aktivnosti svakodnevnog života),
- Profesionalne i obrazovne aktivnosti,
- Životne vještine,
- Društvena uključenost?

Da je Gladys jedan od vaših klijenata, šta bi bio sljedeći korak za nju? Kako bi se mogao razraditi proces rehabilitacije?

U kojim postavkama?

Za koje ciljeve u:

- Aktivnostima svakodnevnog života,
- Instrumentalnim aktivnostima svakodnevnog života,
- Profesionalnim i obrazovnim aktivnostima,
- Životnim vještinama,
- Društvenoj uključenosti?

Kako biste mogli raditi na ovim ciljevima?